

**ПЕТИ СТРУЧНИ СКУП АГЕНЦИЈЕ ЗА ЛИЦЕНЦИРАЊЕ
СТЕЧАЈНИХ УПРАВНИКА
од 16.11. до 19.11.2015. године**

Предавач: Председник Привредног суда у Београду Јован Кордић

Тема: Повезана лица стечајног дужника као повериоци у стечајном поступку.

Према Закону о привредним друштвима повезана правна лица у односу на правно лице су:

- правно лице у којем то правно лице има значајно учешће у капиталу, или право да такво учешће стекне из конвертибилних обвезница, вараната опција и слично.
- Правно лице у којем је то правно лице контролни члан друштва (контролицано друштво).
- Правно лице које је заједно са тим правним лицем под контролом трећег лица.
- Правно лице које у том правном лицу поседује значајно учешће у капиталу или право да такво учешће стекне из конвертибилних обвезница, вараната опција и слично.
- Лице које је капитални члан тог друштва.
- Лице које је директор, односно члан органа управљања или надзора тог правног лица.

Закон о стечајном поступку у члану 125. као повезана лица одређује:

- Директора, члана органа управника или органа надзора стечајног дужника;
- Члан стечајног дужника који за његове обавезе одговара целокупном својом имовином;
- Члана или акционара са значајним учешћем у капиталу стечајног дужника;
- Правно лице које стечајни дужник контролише у смислу Закона о привредним друштвима;
- Лице које због свог посебног положаја у друштву имају приступ поверљивим информацијама или имају могућност да се упознају са финансијским стањем стечајног дужника;
- Лице које је у фактичкој позицији да врши значајни утицај на послове стечајног друштва;
- Сродник по крви без обзира на степен или у побочној лини до четвртог степена, сродник по тазбини до другог степена или брачни друг лица из тачке 1,2,3,5, и 6.

Дакле, из наведених дефиниција произилази да су повезана лица она која фактички могу утицати на пословање стечајних дужника. Могућност фактичког утицаја значи и то да повезана лица могу у стечајном поступку имати посебне интересе, често сличан интересима стечајног дужника, што је уочено приликом доношења Измена и допуна Закона о стечају из августа 2014. године.

Пре доношења ових измена, уочено је да повезана лица, посебно учешћем у одборима поверилаца често на одлучујући начин, а који је често супротстављен интересима осталих поверилаца утичу на ток стечајног поступка. Неретко, повезана лица су утицајем у Одбору поверилаца спречавала да се утврди имовина стечајног дужника, да се правила адекватно штите, да се продаје по одговарајућој цени, односно адекватно намире остали повериоци.

Са наведених разлога Закон о изменама и допунама Закона о стечајном поступку, уведене су значајне новине, које регулишу положај повезаних лица.

1. Према одредби члана 36. став 6. Закона о стечају, стечајни управник је дужан да на почетку првог поверилачког рочишта стечајном судији и приступним повериоцима, изнесе преглед свих потраживања поверилаца која су лица повезана са стечајним дужником. Ова обавеза стечајног управника установљена је зато што је уочено да стечајни дужници свесни да им се ближи отварање стечаја преносе имовину или се задужују код повезаних лица, како би имовину прикрили, или спречили повезана лица да се из ње намире.
2. Према одредби члана 38. став 8. Закона о стечају, поверици који су лица повезана са стечајним дужником, осим лица која се у оквиру своје редовне делатности баве давањем кредита, не могу бити чланови одбора поверилаца. Дакле, овом одредбом спречава се да повезана лица кроз чланство у одбору поверилаца имају пресудан утицај на ток и резултате стечајног поступка, који се првенствено води у циљу намирења поверилаца, а не да би се заштитила имовина повезаних лица. Управо због могућности разних злоупотреба повезаних лица у периоду пре покретања стечаја, Измена Закона у члану 54. став 4. тачка 4., потраживања настала две године пре дана отварања стечајног поступка по основу зајмова, као и других радњи које у економском погледу одговарају одобаравању зајмова, у делу у којем ови зајмови нису обезбеђени, а који су стечајном дужнику одобрени од стране лица повезаних са стечајним дужником, осим лица која се у виду регистрованог занимања баве давањем кредита и зајмова, сврставају се у четврти исплатни ред.

Ову одредбу треба повезати са одредбама члана 123. став 3. и 4. Закона о стечају према којој :

" (3) Сматра се да је лице које било повезано са стечајним дужником у време закључења правног посла или предузимања друге правне радње знало или је морало знати за неспособност за плаћање или за предлог за покретање стечајног поступка.

(4). Ако је стечајни дужник у последњој години пре отварања стечаја вратио кредит или зајам лицу повезаном са стечајним дужником у смислу овог Закона, осим лицу које се у оквиру своје редовне делатности бави давањем кредита, сматраће се да је извршио радњу намерног оштећења поверилаца, која је подобна за побијање."

Дакле, када говори о побијању правних радњи Закон посебно указује на неке правне радње повезаних лица, које указују на намеру повезаних лица да остале повериоце оштете или да осујете могућност наплате њихових потраживања.

Према одредби члана 165. став 7. Закона повезана лица формирају посебну класу поверилаца и не могу да гласају за план реорганизације, овом одредбом се спречава да повезана лица значајно утичу на изгласавање плана реорганизације.

Према одредби члана 156. Закона, повезано лице не може бити планом реорганизације одређено за независно стручно лице које ће пратити спровођење плана реорганизације у интересу свих поверилаца обухваћених планом.